

GIỐNG LÚA DO NÔNG DÂN CHỌN-TẠO Ở ĐBSCL: CƠ HỘI VÀ THÁCH THỨC

Huỳnh Quang Tín, Nguyễn Hồng Cúc¹

ABSTRACT

Participatory Plant Breeding is a new approach applied by the Community Biodiversity Development and Conservation (CBDC) Project in the Mekong Delta, Vietnam. A case study was conducted at two Seed clubs in Thanh My and My Lam villages to evaluate farmers' capacity in rice breeding. We also evaluated the opportunities and challenges of farmers developing a rice variety in the Mekong Delta. HD1 and TM3 varieties were typical achievements of farmers' selection processes. These varieties contributed greatly to food security and increased the income of rice growers. These varieties are not susceptible to Brown plant hopper pests. Farmer bred rice varieties have been approved by farmers and are grown on a large scale. Still, they have faced recognition and certification challenges from the formal seed sector. Increased social awareness on participatory plant breeding, technical assistance and support from the formal seed sector are necessary requirements to further develop farmer bred rice varieties.

Key words: *Participatory plant breeding, farmer bred rice variety, CBDC, Formal seed sector*

Title: *Farmer bred rice varieties in the Mekong Delta: opportunity and challenge*

TÓM TẮT

“Chọn - tạo giống cây trồng có sự tham gia” là khái niệm mới và được áp dụng bởi Dự án Bảo tồn và Phát triển Đa dạng sinh học Cộng đồng (CBDC) ở đồng bằng sông Cửu Long. Một nghiên cứu được thực hiện tại hai Câu Lạc bộ Giống tại xã Thanh Mỹ và Mỹ Lâm để đánh giá khả năng của nông dân trong hoạt động chọn giống và những cơ hội - thách thức đến sự phát triển của “Giống lúa do Nhà nông chọn tạo” ở ĐBSCL. Giống lúa HD1 và TM3 là thành quả tiêu biểu của “Công trình chọn giống của nông dân”. Những giống lúa này đang đóng góp quan trọng đến an ninh lương thực, đẩy lùi dịch rầy nâu - bệnh vàng lùn và tăng thu nhập cho nông dân. Mặc dù “Giống lúa do nông dân chọn tạo” được cộng đồng chấp nhận, sử dụng trong sản xuất đại trà nhưng nó đang đối mặt về sự thừa nhận và ủng hộ thật sự của Hệ thống giống Nhà nước. Tăng cường nhận thức cộng đồng về chọn tạo giống cây trồng có sự tham gia, sự hướng dẫn về kỹ thuật và hỗ trợ về chính sách của Hệ thống giống Nhà nước để phát triển “giống lúa của nông dân” được đề nghị.

Từ khoá: *Chọn tạo giống cây trồng có sự tham gia, Giống lúa của nông dân, CBDC, Hệ thống giống Nhà nước*

¹ Viện NCPT ĐBSCL